

Internetconsultatie IAK

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

1. Wat is de aanleiding?

De Minister voor Primair- en Voortgezet onderwijs heeft in de Verzamelbrief moties en toezeggingen primair en voortgezet onderwijs en maatschappelijke diensttijd van 22 december 2022 aangekondigd de startprocedure voor b3 scholen aan te passen. Daarnaast is in de Kamerbrief over de resultaten onderzoek hardvochtigheden in wet- en regelgeving OCW aangekondigd om de genoemde hardvochtigheden weg te nemen. Met het voorliggende wetsvoorstel worden twee hardvochtigheden weggenomen.

2. Wie zijn betrokken?

Bij de totstandkoming van dit wetsvoorstel is de inspectie van het onderwijs betrokken, vanwege hun ervaring met toezicht en handhaving.

3. Wat is het probleem?

Toezicht B3-scholen

Op dit moment oordeelt de inspectie pas na vier weken na aanvang van het onderwijs of een B3-school voldoet aan de minimale kwaliteitseisen. Indien de inspectie na de start van een school oordeelt dat niet aan de gestelde eisen van minimale basiskwaliteit wordt voldaan, moeten leerplichtige leerlingen op korte termijn van school wisselen. Doen zij dat niet, dan zijn hun ouders op grond van de Leerplichtwet 1969 strafbaar. Met name voor kwetsbare leerlingen, die voornemens zijn om over te stappen naar een B3-school omdat het lastig is een passende school voor hen te vinden binnen het bekostigd systeem, is dat nadelig. Ten tweede is het op dit moment niet mogelijk om, voor de start van het initiatief, een initiatief tegen te houden als duidelijk is dat niet zal worden voldaan aan een of meer van de wettelijke voorschriften.

Hardvochtigheden

Het is op dit moment niet mogelijk voor nieuwkomers in het VO om gelijk toegelaten te worden tot het praktijkonderwijs. Dit kan momenteel pas nadat zij een jaar regulier onderwijs hebben gevolgd. De achtergrond hiervan is te voorkomen dat nieuwkomers door taalproblemen of leerproblemen als gevolg van sociaal emotionele problematiek in een onderwijsvorm worden geplaatst die geen recht doet aan hun cognitieve capaciteiten. Er zijn echter ook situaties waarbij een nieuwkomer het Nederlands wel al kennelijk voldoende machtig is, waardoor instroom in het praktijkonderwijs wel gelijk bij de capaciteiten van de leerling past. Daarnaast kunnen moeten leerlingen op dit moment het VSO verlaten na het schooljaar dat zij 20 jaar zijn geworden. Dit pakt in zeer uitzonderlijke omstandigheden hardvochtig uit, omdat een langere deelname in het belang van de ontwikkeling van het kind kan zijn. Hierdoor kunnen zij bijvoorbeeld uitstromen naar een uitstroomprofiel wat beter bij hun past.

4. Wat is het doel?

De wetswijziging heeft een tweeledig doel:

- Aanpassing van de startprocedure van B3-scholen, zodat vroegtijdig kan worden onderzocht of een initiatief al dan niet aan de gestelde eisen voldoet

- Het wegnemen van een tweetal hardvochtigheden

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Overheidsinterventie is gerechtvaardigd, omdat onderwijs een aanhoudende zorg van de overheid is. Aan het particulier onderwijs zijn een aantal eisen gesteld. Het zorg dragen voor de naleving van die eisen is van maatschappelijk belang.

6. Wat is het beste instrument?

Het enige instrument waarmee de geconstateerde problemen kunnen worden opgelost is een wetswijziging: de procedures zijn vastgelegd in wetgeving, en kunnen om die reden enkel bij wet worden aangepast. Dit zelfde geldt voor het wegnemen van de hardvochtigheden, dit betreft twee hardvochtigheden die voortvloeien uit de WEC en de WVO2020.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Voor initiatiefnemers van een particuliere school heeft dit wetsvoorstel een aantal gevolgen:

- Er moeten eerder stukken worden aangeleverd
- De inspectie heeft de mogelijkheid om deze stukken eerder te onderzoeken dan voorheen
- Er moet enige tijd worden gewacht nadat men zich bij de inspectie heeft gemeld
- Een school kan niet van start gaan als de inspectie een negatief oordeel geeft. Vroeger kon een school starten en onderwijs blijven verzorgen terwijl een procedure werd gevolgd tegen een negatief oordeel van de inspectie. Dit is straks niet meer mogelijk: als de inspectie voorafgaand aan de start oordeelt dat niet aan de eisen wordt voldaan, kan weliswaar nog steeds een procedure worden aangespannen, maar is het bieden van onderwijs aan leerplichtige leerlingen nog niet toegestaan.

Daarnaast heeft het wetsvoorstel gevolgen voor een beperkte groep nieuwkomersleerlingen, en voor een beperkte groep leerlingen op het voortgezet speciaal onderwijs. Nieuwkomers die de Nederlandse taal voldoende machtig zijn, kunnen eerder dan nu het geval is worden ingeschreven op het praktijkonderwijs. Daarnaast biedt het wetsvoorstel de mogelijkheid om leerlingen op het vso langer ingeschreven te laten staan, als dat wenselijk wordt geacht ten behoeve van een vergroting van hun perspectief op arbeidsmarktgerichte dagactiviteiten in een instelling voor dagbesteding en geen langere deelname leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard.